

a iných tlačенých materiálov bola záplava, len čítať prakticky nebolo čo. Preto v tomto období akousi bielou vranou v krdli čiernych krkavcov boli diela Vojtecha Zamarovského venované vzdialeným krajinám a nemenej vzdialenému, či presnejšie, dávnejmu obdobiu. Pre všetkých, ktorí mali ambíciu vedieť o danej problematike viacej, ako bolo uvedené vo veľmi strohých kapitolách dejepisu, boli knihy V. Zamarovského základnou takpovediac potravou nutnou na prežitie. Tento autor, vzdelaním právnik, vynikajúco literárne stvárnil aj vybrané aspekty, ktoré patria do oblasti geovied. A urobil to veľmi dobre. A po V. Zamarovskom prišla na trh kniha vynikajúceho geovedca, ktorý píše o predhistórii a ranej histórii, ale aj o geologických fenoménoch, resp. na ne nadväzujúcich dejoch v ľudskej spoločnosti. Z tohto pohľadu I. Petřík mal pred V. Zamarovským určitý „náskok“: Hoci obidvaja autori, nehistorici, písali o predhistórii a ranej histórii, Igor Petřík mal k prírodným dejom predsa len intímnejší vzťah.

Kniha I. Petříka patrí do kategórie vedecko-popularizačnej literatúry a v rámci tejto kategórie do vyššej, pre čitateľa náročnejšej podkategórie. Kniha sa nedá čítať ako detektívka v posteli pred spaním, ale nemusí sa čítať ani kontinuálne. Čitateľ si medzi ponúkanými témami môže vybrať. A osobný dojem? Je taký, že kto raz začne dielo I. Petříka čítať, neprestane, kým ho neprečíta od á po zet. Podľa slov autora sa dá obsah knihy vyjadriť v dvoch rozmeroch. Prvý rozmer je horizontálny, keď termín „pemza“ vyjadruje prírodo-

vedný, vulkanicko-seizmický aspekt „záračnej“ egejskej oblasti a „bronz“ je vyjadrením bronzovej doby (3 600 – 1 100 pred n. l.) – doby, keď už vznikli prvé veľké civilizácie, ale aj prvé veľké vojny a masakra. Druhý rozmer, takpovediac vertikálny, vyjadruje vzťah medzi mytológiou a históriou, koľko skutočnosti, ak vôbec je, je v gréckych mýtoch.

Aby som splnil požadované aspekty recenzie, uvádzam: kniha I. Petříka má rozsah 256 strán + 44 farebných, prevažne originálnych(!), kompozične výborných fotografií, ktoré tvoria farebnú obrazovú prílohu. Okrem nich je v texte 34 námětovo rôznych čiernobielých počítačových kompozícií, ktoré dopĺňajú text. Čo ma ale najviacej ohromilo, je rozsah spracovaných odkazov a poznámok pod čiarou, ktorý sa dá vyjadriť číslom 401. Autor aj v poznámkach a komentároch dokumentoval neobvyklú hĺbku poznania spracovanej témy. No a na koniec: keď som v knižkupectve na Štefánikovej ulici č. 3 v Bratislave (vedľa kaviarne Štefánka naproti prezidentskému palácu) chytil knihu do ruky, trochu ma zarazil jej názov. To zarazenie trvalo naozaj len chvíľu – dovtedy, kým som ju v priebehu niekoľkých minút neprelistoval. A môj súčasný dojem? Názov je stručný, výstižný, provokujúci. Veď pemza bola jedným z produktov vulkánov východného Stredomorja a bronz predstavuje zliatinu, ktorá dala meno celej epoche vývoja rodu *Homo sapiens sapiens*. V prípade, ak si knihu kúpite v knižkupectve vydavateľstva Veda (na uvedenej adrese), dostanete zľavu 10 %. Ak vás uvedený žáner vedeckej popularizácie nezaujímá, kniha predstavuje vhodný darček pre tých, ktorým je téma blízka. Nepripravíte si darček na Vianoce už teraz?

D. Hovorka

Zdravica k životnému jubileu RNDr. Viery Gašparikovej, CSc.

Congratulation to life jubilee of RNDr. Viera Gašpariková, CSc.

RNDr. Viera Gašpariková sa narodila 23. 8. 1929 v Žiline. Gymnázium navštevovala v Banskej Bystrici a v Bratislave, kde v roku 1948 zmaturovala. V rokoch 1948 – 1951 študovala na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, študijný odbor geológia. Štúdium skončila v roku 1952 na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Pretože v tomto období bol výskum na Slovensku zameraný najmä na rudné ložiská Spišsko-

-gemerského rudohoria, skončila štúdium na Katedre nerastných surovín PriF KU dizertačnou prácou *Geologické pomery ložiska Sadlovská a jeho postavenie v sideritovej formácii Spišsko-gemerského rudohoria* a získala titul doktorka prírodných vied (RNDr.). Obhájením kandidátskej dizertačnej práce *Foraminifery a ich význam pre biostratigrafiu kriedy bradlového pásma okolia Skrabského* získala v r. 1971 hodnosť kandidátky geologických vied (CSc.). V rokoch 1952 – 1956 pracovala na Katedre geológie PriF UK v Bratislave ako asistentka a odborná asistentka. Popri pedagogickej činnosti sa venovala výskumu Juhoslovenského krasu a vyčlenila v ňom novú litofaciálnu jednotku – meliatsku sériu. V rokoch 1956 – 1969 V. Gašpariková pracovala v Geologickom prieskume v Turčianskych Tepliciach a v Žiline. Riešila najmä mikrobiostratigrafické problémy terciérnych a kriedových sedimentov Západných Karpát.

V rokoch 1969 – 1989 pracovala v Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave. Pokračovala tam v mikrobiostratigrafickom

výskume najmä paleogénnych a kriedových sedimentov na základe foraminiferových spoločenstiev.

Ako prvá začala od roku 1975 študovať v Západných Karpatoch vápnitý nanoplanktón vrchnej kriedy. Vymedzila nanoplanktónové zóny, ktoré korelovala s foraminiferovými zónami J. Salaja a O. Samuela. Štúdium nanoplanktónu rozšírila aj na spodnú a strednú kriedu. Významným prínosom pre biostratigrafiu mezozoika bolo v roku 1982 zistenie nanoplanktónových spoločenstiev v triase bradlového pásma.

Výsledky týchto výskumov aplikovala aj v praktickej geológii pri vyhodnocovaní hlbokých vrtov (nafta a iné nerastné suroviny) a iných technických prácach. Publikovala v rozličných odborných domácich a zahraničných časopisoch. Svoje poznatky prednášala na mnohých paleontologických kolokviách vo viacerých štátoch. Z jej prác sú to napr.: *Geologické pomery západnej časti Juhoslovenského krasu*, Geologické práce, Správy, 1 (1954), *Mikrobiostratigrafické pomery okolia ložiska Zbudza*, Geologické práce, Správy, 29 (1963), *Výskyt vrchnej kriedy v Rimavskej kotline*, Regionálna geológia Západných Karpát, Správy o geologických výskumoch, 21 (1986), *Cretaceous nanoplankton zones of the West Carpathians*, Západné Karpaty, séria Paleontológia, 9 (1987), *Vápnitý nanoplanktón z podložia Viedenskej panvy*, Západné Karpaty, séria Geológia, 11 (1988). V spoluautorstve je to napr.: *Spodný tortón v severovýchodnej časti Vihorlatu*, Geologické práce, Správy, 43 (1967).

Do ďalších rokov želáme jubilantke pevné zdravie, veľa pohody a osobných úspechov.

A. Zlinská